

Исидора ТОЧАНАЦ РАДОВИЋ
Историјски институт
Београд

**ПАРОХИЈЕ И СВЕШТЕНСТВО
ГОРЊОКАРЛОВАЧКЕ ЕПАРХИЈЕ 1772. ГОДИНЕ:
I - Карловачки генералат***

Анстракт: У раду је представљен опис парохија и свештенства у делу Горњокарловачке епархије којим је управљао администратор Алексије Гавриловић. Иако је настао 1773. године, овај документ приказује стање какво је било пре нове расподеле парохија и редукције броја свештеника које су спровеле државне власти током 1772. године. Опис обухвата област Карловачког генералата, неколико насеља Банске крајине преко реке Купе и неколико насеља под цивилном влашћу Загребачке жупаније. Будући да је сачуван план расподеле парохија коју је спровела команда Карловачког генералата, упоређени су подаци о парохијама и свештеницима на том подручју пре и после спроведене редукције.

Кључне речи: Горњокарловачка епархија, Карловачки генералат, парохије, свештенство, администратор Алексије Гавриловић, Срби, Хабзбуршка монархија, 18. век.

Почетком 1773. године, карловачки митрополит Јован Георгијевић (1769-1773) тражио је да му се достави опис парохија и подаци о свештеницима у Горњокарловачкој епархији. Повод за то били су планови о новој расподели парохија које су државне власти почеле да састављају после објављивања Регуламента 1770. године. Одредбама Регуламента озакоњено је раније најављено уједначавање величине парохија на

* Рад је настао као резултат истраживања на пројекту Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије *Од универзалних царстава ка националним државама: Друштвене и политичке промене у Србији и на Балкану* (Ев. бр. 177030).

подручју целе Карловачке митрополије. Предвиђено је да у таквим парохијама, које би имале најмање 100 кућа православних верника, буде постављен само један парохијални свештеник. То је, истовремено, подразумевало и да ће бити смањен укупан број свештеника. Прекобројне, односно свештенике који буду остали без службе, требало је пустити да *изумру* или их поставити на упражњене парохије, наведено је у овом закону. За подручје Војне крајине је посебно истакнуто да број активних свештеника мора да остане онолики колики је био до регулације Крајине и наредбе Дворског ратног савета из 1764. године.¹

Горњокарловачка епархија налазила се у специфичној ситуацији. Настала 1771. године припајањем дела укинуте Костајничко-северинске епархије Карловачко-сењској, обухватала је, највећим делом, простор Војне крајине, Карловачки генералат и Банску крајину, и неколико насеља под цивилном управом Загребачке жупаније. Иако је за горњокарловачког епископа именован, раније костајнички епископ, Јосиф Стојановић, епархија је, у погледу управе, у почетку, била подељена на две области. Делом који се раније налазио у саставу Костајничке епархије, односно Банском крајином, управљао је епископ Јосиф, а за област некадашње Карловачко-сењске епархије именован је администратор, калуђер манастира Врдник Алексије Гавриловић. Такво стање задржало се до 1775. године, када је управу над Горњокарловачком епархијом преузео епископ Петар Петровић.²

Током 1772. године команде Карловачког генералата и Банске крајине су, водећи се Регуламентом, састављале планове нове расподеле парохија у Горњокарловачкој епархији. Овом приликом посветићемо пажњу дешавањима на подручју Карловачког генералата.

Средином октобра 1772. године, заповедник Карловачког генералата фелдмаршал-лајтнант барон Клефелд, послао је готов план расподеле православних парохија Дворском ратном савету. У пропратном писму је навео да је план начињен уз сагласност администратора (Алексија Гавриловића), на основу одредаба Регуламента, али да је током рада искрсло неколико проблема. У многим случајевима заокруживања парохија, објашњавао је он, остајало је 15, па и 20 кућа. Од њих би могле да се формирају парохије, али би оне биле мале и слабе. Иако је приоритет

¹ J. D. Mansi, *Sacrorum conciliorum nova et aplyssima collectio*, ed. J. B. Marin, L. Petit, t. 39, Parisiis 1907, 543-544.

² М. Грбић, *Карловачко владичанство. Прилог к историји Српске православне цркве*, II, Карловац 1891, 195, 205; *Азбучник Српске православне цркве по Радославу Грујићу*, приредио мр Слободан Милеуснић, Београд 1993, 62, 121-122, 183.

био да парохије буду заокружене на 100 кућа, због околности и специфичности локалитета то није могло увек да се спроведе. Због тога неке парохије имаће више, а неке и мање од 100 кућа. Други проблем са којим се генерал Клефелд суочио биле су *Kirchespiele*. Те „црквене игре“ односиле су се на покушаје епископа да, упркос свему, повећа број свештеника у епархији. Генерал Клефелд је скренуо пажњу Дворском ратном савету да, приликом разматрања очекиваних примедби због мањег броја парохијалних свештеника предвиђених овим планом, треба да се руководи одредбама Регулamenta. План команде Карловачког генералата је, преко Илирске дворске депутације, послат митрополиту Јовану Георгијевићу новембра 1772. године. Председник Илирске дворске депутације гроф Колер је том приликом тражио и митрополитово мишљење.³

Митрополит Јован био је веома изненађен и, у најмању руку, незадовољан добијеним планом и околностима у којима је настао, о чему је писао администратору Алексију Гавриловићу, 28. фебруара 1773. године. Ово писмо, између осталог, указује на то да су војне власти, без знања митрополита, спровеле план нове расподеле парохија. Тражење митрополитовог мишљења било је, према свему судећи, само формално.

Већ у првој реченици писма митрополит Јован је навео да команда Карловачког генералата тврди како је поменуто „*раздељеније парохијах*“ учинила „*с поразумевањем вашим*“, тј. Алексија Гавриловића, а Илирска дворска депутација га је обавестила да то није било само са знањем, већ и у његовом присуству. Митрополит је оштро прекорио администратора зато што га ни он, ни епископ Јосиф Стојановић, нису нити једним „*малим известијем*“ обавестили о том подухвату. Тражио је од администратора да, на латинском или немачком језику, хитно састави *спецификацију*, односно детаљан опис дела Горњокарловачке епархије за који је надлежан. Захтевао је податке о томе „*колико је у Генералији Карлштадској прежде тога сад на ново учињенаго раздељенија*“, било парохија, која су села улазила у састав парохија и колико кућа има свако село, као и имена и податке о рукоположењу сваког свештеника који је служио. Митрополит је од Алексија Гавриловића захтевао и изјаву о томе да ли је генералкоманда начинила *раздељеније* са његовим и знањем епископа Јосифа, и уз сагласност тамошњег народа и парохијалних свештеника. Посебно га је занимало да ли су свештеници и народ здвољни новом поделом. Митрополиту Јовану је засметало то што су војне власти *неприкладно*, односно грубо делиле постојеће парохије. Навео је пример

³ АСАНУК, МП“А“, 1772/345.

Плашког који је био једна парохија, а подељен је на две, или место Талајмски које је подељено између пет парохија. Много је насеља која су дељена на две, три па и четири парохије, писао је митрополит Јован. Он је сматрао да парохије не треба *расцепљивати* ако имају нешто мање или нешто више од 100 кућа.⁴

Није познато како се Алексије Гавриловић оправдао митрополиту Јовану, нити да ли је уопште покушао то да учини. Он је, крајем априла 1773. године, послао тражену *спецификацију*, коју ћемо представити у овом раду. Део Горњокарловачке епархије за који је био надлежан обухватао је не само Карловачки генералат, већ и насеља на властелинству Стеничњак у поседу грофова Драшковиха, које је било под управом Загребачке жупније, као и мали део Банске крајине преко реке Купе. Опис, у неким сегментима, није био онолико детаљан колико је митрополит тражио и очекивао. У рубрици „Села“, на пример, у највећем броју случајева било је наведено седиште парохије, а не и сва друга насеља која су улазила у парохију. Према томе, и у рубрици „Број кућа“ наведен је укупан број кућа у парохији, а не појединачно по селима, како је то захтевао митрополит. Изузетак је била парохија манастира Гомирје, за коју су наведена сва села и број кућа по селима. Када је реч о парохијланим свештеницима, администратор је био детаљанији; наведени су многи свештеници којих нема у другим пописима, државним или црквеним. Дати су и подаци о њиховом рукоположењу, као и статусу, тј. да ли имају или немају парохију.⁵

Иако носи датум 29. април 1773. године овај документ приказује стање каквао је било пре нове поделе парохија, односно пре јесени 1772. године. Стиче се утисак да је Алексије Гавриловић опис саставио на брзину, вероватно на основу ранијих пописа, и ослањајући се на, не увек тачне, исказе прота или својих служитеља. Због тога се, на пример, појављује разлика у броју кућа на подручју Карловачког генералата у односу на план генералкоманде. Осим тога, нису наведени неки свештеници који су служили током 1772. године, а које су забележиле војне власти. Тако, на пример, у *спецификацији* администратора нема Ђуке Бунчића и Игњатија Латаса, парохијалних свештеника у Плашком, које помиње и митрополит Јован у свом писму. Могуће је да су они у међувремену умрли. Упркос свему, овај документ има велики значај будући да је то последњи опис стања парохија и свештенства у једном делу Горњокарловачке епархије пре редукције коју је спровела држава.

⁴ АСАНУК, МП“Б“, 1773/114.

⁵ АСАНУК, МП“А“, 1773/375.

Када посматрамо опис Алексија Гавриловића и план расподеле парохија команде Карловачког генералата постаје јасно због чега је митрополит Јован Георгијевић био забринут. Поређење не може да се изврши за цело подручје којим је управљао администратор, с обзиром на то да се оно простирало и ван граница Карловачког генералата. Ипак, могу да се упореде подаци за територију четири регименте Генералата.

На подручју Личке, Оточке, Огулинске и Слуњске регименте, према подацима које је прикупио администратор Алексије, било је укупно 6.520 православних кућа. Оне су биле распоређене у 50 парохија, које су просечно бројале 130,4 куће. Најмање парохије биле су на територији Личке регименте са просечно 97,43 куће, а највеће у Огулинској са 181 кућом. Само четири парохије имале су мање од 50 кућа, и то су биле парохија Попина (45 кућа) у Личкој, Свиг у Огулинској (45), Дабар (43) и Студенци и Кленовац (46) у Оточкој регименти. Највећи број парохија - 21, бројале су до 100 кућа, 14 парохија до 150 кућа, пет парохија до 200 кућа. У највеће парохије спадали су: Кореница (321), Вилић и Дољани (350) у Оточкој, Плашки (282), Тржић и Слујница (409) и парохија манастира Гомирје (347) у Огулинској, као и Будачки (339) у Слуњској регименти.

Број парохија није био везан за број свештеника, и у једној парохији могло је да их буде више. Због тога су у опису администратора Гавриловића забележена имена укупно 128 свештеника, од којих 83 *стварна* (wirkliche), а то су они који су имали службу у парохији.⁶ Према томе, на просечно 78,55 кућа служио је један парохијални свештеник. И овде су, од регименте до регименте, постојале знатне разлике. Свештеници у Оточкој регименти били су задужени за најмањи број кућа, у просеку 58,96, а у Огулинској за највећи, у просеку 120,66.

У једној парохији служило је више генерација свештеника из исте породице. Тако су, на пример, у Оточкој регименти у парохији Кореница забележени прота Захарије и његов син Драгутин Орловић, и поп Јован Прица са синовима Василијем и Симеоном; у парохији Брлог служила су браћа Андреј, Василије и Милин Љуботина. У Слуњској регименти у парохији Будачки служио је прота Теодор Мајсторовић са сином Симеоном, као и поп Драгић Михаиловић са синовима или блиским рођацима Марком, Константином и Игњатом. У Плашком, у Огулинској регименти налазили су се поп Георгије Бунчић и његови унуци Јован и Петар, као и Гаврило и Лука Латас.

Алексије Гавриловић је за 45 свештеника из Карловачког генералата забележио да су без парохије. Будући да уз њихова имена није

⁶ Калуђери манастира Гомирје рачунати су као један парохијални свештеник.

наведена никаква примедба, није сасвим јасно да ли они стварно нису имали службу у парохији или је администратор правио свој списак прекобројних свештеника. У сваком случају, у тој групи били су сви свештеници који су рукоположени после 1769. године, њих 12.

Према плану који је начинила и спровела команда Карловачког генералата, на простору који су обухватале Личка, Оточка, Огулинска и Слуњска региметна, било је укупно 6.653 православне куће. Нова организација парохијалне мреже вршена је према принципу да једна парохија треба да обухвата 100 кућа и да у њој служи један парохијални свештеник. Тако су војне власти расподелиле православно становништво у 63 парохије у којима је служио исти број свештеника. Према томе, један свештеник служио је у парохији која је бројала, у просеку, 105,6 кућа. Просечно најмање парохије, са 100 кућа, налазиле су се у Личкој, а највеће, са скоро 121 кућом, у Огулинској регименти. Једина парохија која је остала онаква каква је и раније била, је парохија манастира Гомирје са 10 села и 347 кућа.⁷

Према новој расподели парохија у Карловачком генералату остале су само четири које су имале мање од 100 кућа. То су биле Зрмањска (98) и Попинска парохија (92) у Личкој регименти, а у Огулинској Тоболићка (98) и део места Талајамски који је био издвојен у посебну парохију (22).⁸ Тачно по 100 кућа имало је 25, а више од тог броја 33 парохије. Највеће парохије биле су у Огулинској регименти: Брињска, са 9 насеља и 127 кућа, у којој је служио Јосиф Рајачић, Војнићка, са 3 насеља и 130 кућа, у којој је служио Максим Живковић, и парохија манастира Гомирје са 10 насеља и 347 кућа, а калуђери су рачунати као један свештеник.

Номинално повећање броја парохија са 50 на 63, у суштини довело је до драстичног смањења броја парохијалних свештеника. Од 128 свештеника у Карловачком генералату чак 65 проглашено је за прекобројне, а од 83 активна, колико их је било пре редуције, после 1772. године у служби су остала 63 парохијална свештеника. Тиме су биле погођене скоро све свештеничке породице на овом подручју у којима је, обично, само један члан остао у активној служби. О томе сведоче описи и планови о расподели парохија које је састављао горњокарловачки епископ Петар Петровић током 1775. године, покушавајући са задржи већи број активних свештеника. Тако је, на пример, од три свештеника из породице Бањеглав који су служили у

⁷ АСАНУК, МП“А“, 1772/345.

⁸ Ова парохија је расформирана најкасније 1775. године, а куће православних верника који су јој припадали, распоређене су у друге парохије (АСАНУК, МП“Б“, 1775/241).

Бунићу остао само поп Теодор, од три свештеника из породице Вучковић у Скраду само поп Петар, од три свештеника из породице Прица у Кореници само поп Василије, и тако даље.⁹

Планови епископа Петра из 1775. године указују на то да је држава интервенисала и на подручју које је било под управом Загребачке жупаније. У *спецификацији* Алексија Гавриловића, 1772. године у тој области биле су четири парохије: Стеничњак (са 187 кућа), Утиња (136), Требиња и Моравац (66) и Славско Поље (64). У њима је служило 10 парохијланих свештеника, међу којима је администратор означио 7 *стварних*, тј. активних. Три године касније пописао је укупно 500 кућа,¹⁰ подељених у 3 парохије: Стеничњак (208), Утиња (196) и Славско Поље (96). Службу је задржало пет свештеника: Максим Гаврић, Максим Шкалац, Теодосије Гаћеша, Георгије Гаћеша, и још један Георгије Гаћеша.¹¹

Проблем прекобројних свештеника дуго је оптерећивао епископе и митрополите који, упркос напорима које су улагали, нису могли много да утичу на промену ситуације.¹² У наредним пописима Горњокарловачке епархије, као на пример 1777. године, та категорија свештеника више се не помиње.¹³

Опис дела Горњокарловачке епархије у надлежности администратора Алексија Гавриловића данас се чува у Архиву Српске академије наука и уметности у Сремским Карловцима, у фонду Митрополитско-патријаршијски архив „А“. Састављен је на немачком језику. Иако носи печат и потпис администратора Алексија, стиче се утисак да га је записивао, а можда и састављао, неко коме је немачки био матерњи језик. Та особа је називе насеља и имена свештеника записивала по слуху и на начин карактеристичан за људе са немачког говорног подручја. Тако је, на пример, Будачки наведен као Mudachky, Висућ као Bissuch, Зрмања као Szermane, и друго. На исти начин навођени су и свештеници, као на

⁹ АСАНУК, МП“А“, 1775/241.

¹⁰ Велика разлика у броју кућа на овом релативно малом подручју (47) која се појавила у наведеним документима, највероватније је последица незнања администратора Алексија Гавриловића и његовог недовољног познавања области којом је управљао. Веће миграције, којима би могло објаснити повећање броја кућа, нису забележене у посматраном периоду.

¹¹ АСАНУК, МП“А“, 1773/375; 1775/241.

¹² Више о томе у: И. Точанац Радовић, *Захтеви и жалбе Горњокарловачке епархије на Народно-црквеном сабору 1781. године*, Зборник о Србима у Хрватској 9 (2012).

¹³ АСАНУК, МП“А“, 1777/309.

Исидора Точанац Радовић

пример, Pablicza (Павлица), Panieglab (Бањеглав), Bazta (Баста), Sussniar (Шушњар), Vullath (Булат).

Приређујући овај документ, интервенисали смо само код писања датума. Скраћенице за називе месеца, уобичајене у документима на немачком језику, заменили смо савременим називима. Тако је, 7ber промењено у September (Sept.), 8ber у Oktober (Okt.), 9ber у November (Nov.), а Xber, Dber и Dbris у Dezember (Dez.).

* * *

Плашки, 29. април 1773. године

Опис парохија и свештенства у делу Горњокарловачке епархије којим је управљао администратор Алексије Гавриловић.

BESCHREIBUNG

Der Carlstädter Diaeces, wie viel in derselben an Ortschaften, Hauser, dann wirckl[iche]: Pfahrsers, und dan ohne Pfahr befindlich, wie auch der Zeit, wann solche zu Pfahrsers angestellt worden, mit Unterschied, wie die Millitar- und Provincialische Iurisdictionen eingetheillet sind, alß

Ortschaften	Anzahl der Hauser	Vor- und Zunamen deren Pfahrsers	Geistliche			die Zeit ihrer Anstellung
			Wirckl: Pfahrsers	den ohne Pfahr	Zahl beeder	
Liccaner Regiment						
Plotcha	80	Protopopp Alexia Pablicza	1	-	2	30. Nov. 1742.
		Mihailo Draganich	-	1		10. Juny 1768.
Mogoricz	109	Joan Millojevich	1	-	4	15. Dez. 1762.
		Thoma Radakovich	1	-		17. May 1746.
		Nicola Radakovich	-	1		25. Aprill 1739.
		Marco Illich	-	1		24. Juny 1772.
Vrebacz	125	Sava Bogdanovich	1	-	3	19. Juny 1764.
		Rada Negovan	1	-		13. Juny 1764.
		Georgi Dragosavaz	-	1		28. Juni 1772.

Парохије и свеиџенство Горњокарловачке епархије 1772. године...

Ortschaften	Anzahl der Hauser	Vor- und Zunamen deren Pfahrrers	Geistliche			die Zeit ihrer Anstellung
			Wirckl: Pfahrrers	den ohne Pfahr	Zahl beeder	
Ostraviza	80	Vasilie Dinich	1	-	1	15. May 1764.
Siroka Kulla	120	Pantelia Milleusnicz Lazar Rassich	1 -	- 1	2	14. Febr. 1749. 17. Juny 1761.
Szmlan und ein Theil von Divoselo	78	Andre Bogich	1	-	1	20. Juny 1755.
Divoselo	97	Jovan Vujnovich Stephan Vujnovich	1 -	- 1	2	15. Okt. 1746. 16. Aprill 1767.
Podchidel	74	Mihail Vitas	1	-	1	3. May 1745.
Medak	167	Peter Radosevich Joan Lustina Joan Radich	1 1 -	- - 1	3	25. Marty 1758. 23. Aprill 1767. 24. Juny 1769.
Radoch	128	Joann Deanovich Lukas Chubrin Sava Lichina	1 1 -	- - 1	3	20. Sept. 1746. 30. May 1756. 1. Aprill 1768.
Szermene	146	Georgia Pupovaz Melletie Berkich Marco Bogunovich	1 1 -	- - 1	3	8. Dez. 1740. 26. Marty 1767. 5. Jully 1755.
Poppina	45	Mihail Pochucha	-	1	1	27. Januar 1766.
Unter Grachaz	137	Luca Radakovich Grigorie Millas	1 1	- -	2	8. Nov. 1750. 9. Dez. 1767.
Ober Grachaz	149	Stephan Ugarkovich Illia Dobrievich Joann Ugarkovich	1 1 -	- - 1	3	18. Dez. 1743. 30. May 1759. 13. Jully 1772.
Bruvna	95	Stojan Obradovich Peter Skervich Damian Sorich	1 1 -	- - 1	3	25. Febr. 1762. 8. Aprill 1767. 8. Nov. 1750.
Massin	54	Peter Negovan	1	-	1	13. Aprill 1762.
Bissuch	81	Alexie Kosanovich	1	-	1	6. Januar 1762.
Mutilich	68	Illia Mathievich Marco Herakovich	1 -	- 1	2	28. Aug. 1739. 14. Aprill 1767.
Komich	65	Pavel Pavlicza	1	-	1	18. Okt. 1753.
Szredna Gora	74	Joseph Bazta	-	1	1	30. Januar 1757.

Исидора Точанац Радовић

Ortschaften	Anzahl der Hauser	Vor- und Zunamen deren Pfahrs	Geistliche			die Zeit ihrer Anstellung
			Wirkl: Pfahrs	den ohne Pfahr	Zahl beeder	
Mekinar	96	Protopopp Peter Bazta	1	-	1	22. April 1736.
Podlapach	73	Illia Gerbich	1	-	1	2. Febr. 1765.
Jossan und Petian	100	Stephan Egich Simeon Egich	1 -	- 1	2	22. April 1738. 17. Sept. 1765.
<i>Summa</i>			<i>29</i>	<i>15</i>	<i>44</i>	
Ottochaner Regiment						
Koreniza	321	Protopopp Saharia Orlich	1	-	6	20. May 1747.
		Jovan Priza	1	-		20. Nov. 1736.
		Vasilie Priza	1	-		5. Sept. 1764.
		Simeon Priza	1	-		11. May 1764.
		Dimitrie Skoriz	1	-		15. Juny 1761.
		Dragutin Orlich	-	1		24. Nov. 1760.
Kerbaviza Dernovaz und Kossian	98	Sava Knezevich Stojan Seber	1 -	- 1	2	4. Sept. 1763. 3. Januar 1760.
Buniz	94	Chiril Panieglab	1	-	3	25. Juny 1749.
		Theodor Panieglab	1	-		13. Aug. 1763.
		Joan Panieglab	-	1		5. Aprill 1772.
Debelo Berdo	102	Stojan Sobata	1	-	3	25. Marty 1764.
		Abram Derlan	1	-		1. Juny 1763.
		Mihat Stankov	-	1		4. May 1772.
Verhovine	194	Vuk[...] ¹⁴ Popovich	1	-	4	27. Jully 1762
		Damian Knesich	1	-		23. Aug. 1762.
		Thome Chudich	1	-		15. Aug. 1763
		Abram Peinovich	-	1		2. Januar 1771.
Villicz und Dollane	350	Protopopp Theodor Ivanchevich	1	-	7	4. May 1747.
		Vasilie Massich	1	-		16. Aprill 1727.
		Philip Massich	1	-		22. Aprill 1762.
		Lazaruz Skenssich	1	-		10. Okt. 1759.
		Theodor Popovich	1	-		9. Marty 1769.
		Philip Bossichkovich	-	1		23. May 1770.
		Joan Popovich	-	1		27. Febr. 1768.

¹⁴ Име је исправљано и не може да се прочита.

Парохије и свеиџенство Горњокарловачке епархије 1772. године...

Ortschaften	Anzahl der Hauser	Vor- und Zunamen deren Pfahrsers	Geistliche			die Zeit ihrer Anstellung
			Wirckl: Pfahrsers	den ohne Pfahr	Zahl beeder	
Dabar	43	Marco Sussniar Millak Lussaich	1 -	- 1	2	8. Nov. 1715. 13. Aprill 1764.
Berlog	115	Andrei Lubotina Manoilo Pavlovich Vasilie Lubotine Millin Lubotina	1 1 1 -	- - - 1	4	26. Aprill 1748. 4. Okt. 1738. 8. Okt. 1744. 8. Nov. 1748.
Ober und Unter Kossen	170	Theodor Javorina Millivoj Kokotovich Milleta Staka	1 1 1	- - -	3	9. Marty 1741. 4. Juny 1760. 4. Januar 1768.
Stutenzi und Klenovaz	46	Theo[do]sie Dragass	1	-	1	8. Juny 1767.
<i>Summa</i>			26	9	35	
Oguliner Regiment						
Brinde oder Prin	127	Abram Rajachich Josiph Rajachich	1 1	- -	2	6. Dez. 1748. 10. Sept. 1756.
Ottok und Munieva	75	Radoiza Klarich Alexie Klarich	1 -	- 1	2	4. Marty 1736. 12. Aprill 1762.
Dubrave	100	Lazar Mischevich Jandrie Mischevich	1 -	- 1	2	15. Aprill 1757. 15. Aprill 1772.
Therssich und Szluinsiza	409	Nicola Jagotich Milleta Glabass Kuzman Knezovich Theodor Illich Alexie Gachessa Marco Mirchich Kusman Maganza Peter Glabass	1 1 1 1 - - - -	- - - - 1 1 1 1	8	7. Aug. 1762. 25. Marty 1727. 6. Okt. 1754. 2. Febr. 1765. 14. Januar 1747. 3. Jully 1761. 2. Febr. 1767. 2. Febr. 1772.
Svieg	45	Vasilie Barach	-	1	1	25. Aprill 1762.
Jesseniza	63	Trifun Gerba Simat Gerba	1 -	- 1	2	12. May 1702. ¹⁵ 6. Marty 1755.
Plasky	282	Gabrilo Latas Georgi Bunchich Joan Bunchich Luca Latas Philip Dokmanovich Peter Bunchich	1 1 - - - -	- - 1 1 1 1	6	28. Okt. 1741. 25. Januar 1725. 14. Aprill 1761. 8. Nov. 1753. 3. Aprill 1765. 4. Januar 1770.

¹⁵ Овде је вероватно начињена грешка у преписивању.

Исидора Точанац Радовић

Ortschaften	Anzahl der Hauser	Vor- und Zunamen deren Pfarrers	Geistliche			die Zeit ihrer Anstellung
			Wirckl: Pfarrers	den ohne Pfahr	Zahl beeder	
Dressniza	69	Kolster Gomirie				
Jassenak	3					
Vittuin	19					
Hrellin	4					
Gomirie	50					
Verbovsko	20					
Moraviza	73					
Dujanzi	18					
Mariental	40					
Ponique	51					
<i>Summa</i>			[12]	[12]	[24]	
Szluiner Regiment						
Periasiza	183	Gabril Pavich Ostoja Sudar Adam Sudar	1 1 1	- - -	3	23. April 1745. 16. Aug. 1757. 2. Febr. 1767.
Poloje	104	Theodor Saraz Blagoe Vuklakiz	1 -	- 1	2	14. April 1767. 15. Aug. 1760.
Ober, Miter und Unter Mudachky	339	Protopopp Thodor Maistorovich Dragich Mihailovich Radan Tomassevich Marco Mihailovich Kostatin Mihailovich Simeon Maistorovic Ignat Mihailovich	1 1 1 1 - - -	- - - - 1 1 1	7	6. Januar 1747. 16. Aug. 1744. 12. Januar 1748. 23 Marty 1769. 6. Aug. 1759. 23. April 1760. 6. Aug. 1763.
Klokoch	72	Peter Maistorovich Luka Bavich	1 -	- 1	2	16. Juny 1764. 10. Nov. 1764.
Kerstinie	104	Marco Sivkovich	1	-	1	12. Mart 1754.
Bojniz	132	Maxim Sivkovich Radonia Sivkovich Vasilie Hejdinovich	1 1 -	- - 1	3	12. Marty 1754. 16. May 1759. 25. Marty 1768.
Tussilovich	104	Peter Madiechich Lazar Polojaz	1 -	- 1	2	6. May 1759. 29. Juny 1772.
Ober und Unter Skrat	170	Staneo Vuchkovich Peter Vuchkovich Lazo Vuchkovich	1 1 -	- - 1	3	6. Nov. 1758. 16. Nov. 1758. 3. Mart 1768.
Plagai und Kremen	90	Gabril Novakovich Simeon Strika	1 -	- 1	2	1. Dez. 1758. 1. Nov. 1770.
<i>Summa</i>			16	9	25	

Парохије и свеиџенство Горњокарловачке епархије 1772. године...

Ortschaften	Anzahl der Hauser	Vor- und Zunamen deren Pfahrsers	Geistliche			die Zeit ihrer Anstellung
			Wirckl. Pfahrsers	den ohne Pfahr	Zahl beeder	
Kleiner Banalist diesseits der Klina						
Platussa	80	Protopopp Thoma Lapchevich	1	-	1	25. Dez. 1747.
Bovich item	106 50	Marco Jakssich	1	-	4	3. Sept. 1756. 12. Marty 1767. 26. Okt. 1763. 1760.
		Simeon Mravovich	1	-		
		Damian Joanovich Theodor Pruich	- -	1 1		
Ober und Unter Kyrin	180	Vasilie Vullath	1	-	3	9. Marty 1768. 23. Aprill 1759. 27. Jully 1772.
		Peter Mathievich	1	-		
		Vasilie Vidovich	-	1		
Berniavaz	110	Simeon Pastaicz	1	-	3	30. May 1763. 12. Marty 1767. 27. Jully 1772.
		Maxim Riman	1	-		
		Stephan Millichevich	-	1		
Chemerniza	79	Theodor Vranesevich	1	-	1	21. Marty 1769.
Berna	186	Joanes Popovich	1	-	5	5. Marty 1749. 19. Juny 1758. 8. Febr. 1767. 22. Marty 1769. 29. Juny 1772.
		Marco Puskar	1	-		
		Joann Terkula	1	-		
		Joseph Popovich	-	1		
		Sava Parak	-	1		
Topusky	36	Lazar Milliz	1	-	1	24. Dez. 1772.
<i>Summa</i>			<i>12</i>	<i>6</i>	<i>18</i>	
Agramer Comit						
Stenichniak	187	Protopop Danil Gabrich	1	-	3	14. Marty 1756. 14. Aprill 1761. 20. Marty 1769.
		Theodor Masslich	1	-		
		Maxim Gabrich	-	1		
Drebina und Moravzi	66	Theodor Jurass	1	-	2	23. Dez. 1747. 8. Dez. 1763.
		Mihail Jurass	-	1		
Uttina	136	Georgi Gachessa	1	-	3	1. Dez. 1744. 7. Dez. 1772 5. Dez. 1772.
		Theodosie Gachessa	1	-		
		Georgi Gachessa	1	-		
Slavsko Polie	64	Sava Vuchinich	1	-	2	13. May 1748. 12. Juny 1764.
		Maxim Skalaz	-	1		
<i>Summa</i>			<i>7</i>	<i>3</i>	<i>10</i>	

Исидора Точанац Радовић

Plasky
den 29ten Aprill 1773.

(m.p.) Alexius Gawrilowitz
administrator

/на полеђини/
Conscriptio
Dioecesis Carlostadiensis
in G[ene]ralatu Carlostadiensis
Nº 8

(АСАНУК, МП,,А,, 1773/375)

Isidora Točanac Radović

**THE PARISHES AND THE CLERGY IN EPISCOPACY
OF GORNJI KARLOVAC IN 1772:
I - KARLOVAC MILITARY-DISTRICT
(KARLSTÄDTER GENERALAT)**

Summary

In the early 70's of the 18th century, Habsburg authorities started a process of size equilization of orthodox parishes in the Metropolis of Karlovci. According to the applied principle, one parish should cover at least 100 houses, and there should be only one priest. That process also happened in Episcopacy of Gornji Karlovac which included the territory of two military-districts (Karlstädter Generalat and Banalgrenze) and a few villages under civilian administration of Zagreb County.

In 1772, Karlovac military-district command, made and carried out a plan of the new organization of orthodox parishes. After reviewing the plan, Metropolitan Jovan Georgijević required from Aleksije Gavrilović to make urgent specification, that is the detailed description of the parishes and the clergy in the part of Episcopacy of Gornji Karlovac under his administration. At the end of April in 1773, he finished the specification and sent it to Metropolitan Jovan. Aleksije Gavrilović administrated the part of Episcopacy which included, not only the territory of Karlovac military-district, but a few villages as well, from Count Dršković's estate and also a few villages from Banalgrenze. Although this document's date is 29th April 1773, it presents the real situation as it was before the new parishes' organization, before the autumn of 1772.

This paper compares the information about clergy and parishes, before and after the reduction made by the authorities. It was possible to compare the data only for the territory of Karlovac military-district (the region of the regiments settled in Lika, Otok, Ogulin and Slunj) which could be found in both documents. Although the number of parishes was increased by authorities from 50 to 63, the number of the priests was drastically reduced. Out of 128 priests in Karlovac military-district, noted by Aleksije Gavrilovic, only 63 kept the service, and 65 of them were made redundant by the authorities.

Keywords: Serbs, Habsburg Monarchy, 18th century, Episcopacy of Gornji Karlovac, Karlovac military-district, Parishes, Clergy, Aleksije Gavrilović.

Чланак примљен: 30. 03. 2012.

Чланак коначно прихваћен за објављивање: 20. 08. 2012.